

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa J. S. i małoletniej K. S., reprezentowanej przez matkę J. S.
przeciwko [...] Szpitalowi [...] w K. z siedzibą w Z.

o zapłatę i ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 kwietnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki J. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 8 lutego 2013 r., sygn. akt V ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) przyznaje adwokatce I. D., prowadzącej Kancelarię
Adwokacką w G., kwotę 600,- zł (sześćset) powiększoną
o należną stawkę podatku od towarów i usług, od Skarbu
Państwa Sądu Apelacyjnego w [...] tytułem kosztów nieopłaconej
pomocy prawnej udzielonej powódce J. S. z urzędu
w postępowaniu kasacyjnym,**

**3) nie obciąża powódki J. S. kosztami postępowania
kasacyjnego poniesionymi przez pozwanego.**

UZASADNIENIE

Powódka J. S. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 lutego 2013 r., w części, którą oddalono apelację wniesioną przez nią od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 15 grudnia 2011 r., oddalającego powództwo o zasądzenie do pozwanego [...] Szpitala [...] w K. na rzecz powódki kwoty 150.000 zł z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania obejmującego szkodę polegającą na utracie zarobków, nieuzyskanych w związku z koniecznością sprawowania opieki nad małoletnią powódką K. S., która w następstwie popełnienia błędów decyzyjnych i leczniczych osób, za które odpowiedzialność ponosi pozwany, jest od urodzenia osobą niepełnosprawną.

Pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej i o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację wskazanych funkcji skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły.

Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub

skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli ten wymóg jest spełniony przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej cele. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku zachodzą wskazane przyczyny. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Skarżąca powołała jako wyłączną przyczynę uzasadniającą przyjęcie skargi jej oczywistą zasadność mającą wynikać stąd, że w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 lipca 2008 r., I A Ca 278/08, przyjęto, że rodzice a nie dzieci mają czynną legitymację do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu utraty dochodu, wynikającego z konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem.

Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury spełniona jest wówczas gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i przesądza to o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 lutego 2012 r., CSK 225/11, z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11 – nie publ.). Skarżący powinien zatem nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację w kwestii oczywistości ich naruszenia.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższa przyczyna nie usprawiedliwia przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania. Zagadnienie odpowiedzialności deliktowej za tzw. szkodę pośrednią jest złożone i było przedmiotem judykatów i wypowiedzi doktryny prawniczej odnoszących się do różnych jej aspektów, zwłaszcza dyskusyjnej konstrukcji bezprawności względnej, zgodnie z którą zachowanie sprawcze w rozumieniu przepisów o odpowiedzialności *ex delicto* musi być skierowane przeciwko poszkodowanemu, co oznacza, że sprawca ponosi odpowiedzialność tylko wobec tych podmiotów, przeciwko którym bezpośrednio skierowane było jego działanie. Rozważano także problemy zakresu szkody wynikającej ze śmierci osoby bezpośrednio poszkodowanej zdarzeniem sprawczym, szkody niemajątkowej osób trzecich zaspakajanej zadośćuczynieniem, szkody spowodowanej naruszeniem dóbr osobistych osób trzecich. Niemniej w sprawie niniejszej problem dotyczy relacji między łącznie dochodzonymi roszczeniami przez osobę, która bezpośrednio doznała szkody polegającej na uszkodzeniu ciała oraz rozstroju zdrowia i z tego tytułu zwiększyły się jej potrzeby, obejmujące dodatkowo pomoc, opiekę i pielęgnację w pełnym rozmiarze, oraz przez osobę trzecią zobowiązaną do jej alimentacji (matki), która twierdzi, że podejmując się zaspokojenia tych potrzeb poniosła własny uszczerbek majątkowy polegający na utracie dochodu na skutek zaniechania wykonywania pracy zarobkowej. Do tak rozumianych zagadnień i relacji prawnych odniósł się Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 4 lipca 1969 r., I CR 116/69 (OSNCP 1970, nr 5, poz. 82), w którym przyjął, że wyłącznie poszkodowany jest legitymowany do dochodzenia zwrotu kosztów wynikłych z uszkodzenia jego ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, a poniesionych przez osoby trzecie, uzasadnieniu uchwały z dnia 27 kwietnia 2001 r., III CZP 5/01 (OSNC 2001, nr 11, poz. 161) oraz niepublikowanych wyrokach z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 474/06, z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, z dnia 8 maja 2012 r., V CSK 57/11, z dnia 16 grudnia 2011 r., V CSK 38/11. Na obecnym etapie stanowisko w tym zakresie jest zatem jednolite. Skarżący nie wykazał żadnym przekonującym argumentem dlaczego należałoby od niego odstąpić. Jednostkowe odmienne orzeczenie sądu powszechnego nie stanowi wystarczającej podstawy dla uznania, że wykazana

została przesłanka oczywistej zasadności, która została wskazana w skardze kasacyjnej jako jedyna, mająca uzasadniać jej przyjęcie.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uwzględniając charakter dochodzonego roszczenia, wynik sprawy oraz sytuację majątkową powódki Sąd Najwyższy w oparciu o zasadę słuszności nie obciążył jej kosztami postępowania kasacyjnego należnymi stronie przeciwnej (art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.). O nieopłaconym wynagrodzeniu pełnomocnika, świadczącego powódce pomoc prawną z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, postanowiono zgodnie § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

[aw]